

Bijwerkingen van erythrocytentransfusie

Reactie op de bijdrage van V.M.J. Novotný (Tijdschr Bloedtransfusie 2008;1:5-10)

J.A. Loos

(Tijdschr Bloedtransfusie 2008;1:42)

Met belangstelling heb ik het artikel van Novotný over de bijwerkingen van erythrocytentransfusie gelezen. Met verbazing heb ik moeten constateren hoe weinig aandacht wordt gegeven aan de specifieke eigenschappen van de gebruikte erythrocytenpreparaten die in de aangehaalde studies werden gebruikt. In de Verenigde Staten is het meest gebruikte erythrocytenpreparaat nog steeds een grof mengsel van vrijwel alle bloedcellen. In Europa is al sinds 1954 geprobeerd om de transfusie van volbloed te veranderen in transfusie met hooggezuiverde componenten. Sinds 1998 is het ook in Nederland verplicht om alle erythrocytenpreparaten te zuiveren door leukofiltratie. Bij mijn weten komen de meeste publicaties over bijwerkingen uit landen waar sterk verontreinigde erythrocytenpreparaten gangbaar zijn. Alle beschreven effecten zijn bijna zeker toe te schrijven aan die

verontreinigingen. Het is daarom jammer dat er in de bijdrage geen enkele bronvermelding is gedaan en ook niet is gedefinieerd welk soort preparaten in de beschreven studies met elkaar is vergeleken. Ik zou willen vragen om dit in een volgende publicatie over dit onderwerp goed te maken. De Nederlandse Vereniging voor Bloedtransfusie belicht tenslotte de stand van zaken voor de Nederlandse bloedcomponententransfusies.

Correspondentieadres

Dhr. dr. J.A. Loos

Fuutlaan 46

1431 VP Aalsmeer

E-mailadres: aloo@planet.nl

Reactie op de ingezonden brief van J.A. Loos

In de brief van collega Loos wordt een aantal opmerkingen gemaakt. Collega Loos gaat ervan uit dat de Nederlandse Vereniging voor Bloedtransfusie (NVB) alleen de stand van zaken voor de Nederlandse bloedtransfusie belicht. Daarnaast heeft collega Loos een aantal inhoudelijke opmerkingen.

Voor de duidelijkheid is het goed de rol van de NVB te belichten.

De NVB is een onafhankelijke wetenschappelijke vereniging die zowel nationale als internationale ontwikkelingen op het gebied van immunohematologie en bloedtransfusie volgt, met als doel het bevorderen van de kwaliteit van de bloedtransfusiegeneeskunde in Nederland. Fora voor uitwisseling van informatie zijn dit Tijdschrift voor Bloedtransfusie en de georganiseerde wetenschappelijke bijeenkomsten, zoals het jaarlijkse NVB Symposium Transfusiegeneeskunde.

Ten aanzien van de opmerkingen over kwalitatieve verschillen van erythrocytenconcentraten is het nuttig enige nuancering aan te brengen. Internationaal wordt op grote schaal transfusie toegepast voor de behandeling van patiënten. Ook wordt internationaal onderzoek gedaan naar de effecten en mogelijke neveneffecten van transfusie. De toegepaste bloedproducten kunnen verschillen, maar het is zeker niet zo dat in landen als de Verenigde Staten sterk verontreinigde erythrocytenpreparaten worden gebruikt. Ook hier wordt aandacht besteed aan bloedcomponenttherapie en leukocytendepletie. In veel landen in Europa, waaronder Nederland, is destijds gekozen voor de toepassing van leukocytengedepleteerde bloedproducten omwille van het mogelijke additionele effect van leukocyten bij de overdracht van de variantziekte van Creutzfeldt-Jakob. Voor die tijd werden leukocytengedepleteerde

bloedproducten slechts op indicatie gebruikt, zoals ter preventie van HLA-immunisatie of cytomegalovirusoverdracht dan wel -reactivering. Zuiverheid van de erythrocytenconcentraten was destijds dus niet het argument voor de invoering van de maatregel voor algehele leukocytendepletie.

Voor wat betreft de rol van de erythrocyt bij transfusie zijn er wel degelijk uitdagingen. Wij kunnen niets anders dan concluderen dat de erythrocyt toch niet zo'n saaie cel is die alleen maar wat zuurstof naar de weefsels brengt. Ook de erythrocyt heeft een rol binnen het immuunsysteem, zoals de bevindingen van diverse onderzoekers naar wie gerefereerd is in het artikel 'De erythrocyt en transfusie: potentiële neveneffecten en uitdagingen', tonen. Voor wat be-

treft de door collega Loos gemiste bronvermelding verwijs ik graag naar de uitgebreide lijst met referenties zoals opgenomen in het artikel. De rol en functie van de erythrocyt zijn naar mijn mening onvoldoende verkend en zo ook de consequenties voor de ontvanger. Uiteraard dient de samenstelling van een bloedproduct te worden gewogen bij een dergelijke verkenning, maar dat spreekt voor zich. Willen wij een bijdrage leveren aan de verbetering van de kwaliteit van bloedtransfusie en dus de patiëntenzorg, dan kunnen we niet anders dan deze uitdaging aannemen. Er valt immers nog veel te leren.

*Mw. dr. V.M.J. Novotný, internist-hematoloog/
bloedtransfusiespecialist*